

3. เทคนิคการอ่านเอกสารการสอน มสช.

จิตติมา รักนาค

นักแนะแนวการศึกษาและอาชีพ ชำนาญการ

การอ่านเป็นหัวใจของการเรียนรู้ เป็นวิธีการที่จะทำให้มนุษย์เข้าถึงเนื้อหาสาระที่เป็นประโยชน์ต่อชีวิตของบุคคลนั้น การอ่านจึงเป็นทักษะการเรียนรู้ที่สำคัญ นักศึกษาที่มีทักษะการอ่านจะสามารถเข้าถึงองค์ความรู้ต่าง ๆ ได้ง่าย และสามารถนำองค์ความรู้นั้นไปถ่ายทอด เผยแพร่ นำเสนอให้เป็นประโยชน์ต่อตนเองและผู้อื่นได้ ในทางตรงกันข้ามนักศึกษาที่ขาดทักษะการอ่าน นอกจากจะไม่สามารถเข้าถึงองค์ความรู้ต่าง ๆ ได้อย่างถูกต้อง แล้วอาจก่อให้เกิดความสับสน เข้าใจผิดต่อเนื้อหาสาระ และหากนำไปเผยแพร่ก็จะเป็นการเผยแพร่ข้อมูลที่ผิด ๆ อาจทำให้เกิดความเสียหายได้ ผู้อ่านที่ขาดทักษะการอ่าน แม้อ่านหนังสือมากแต่เขาจะไม่ได้รับประโยชน์จากการอ่านได้อย่างเต็มที่

ทักษะการอ่าน เป็นสิ่งที่ควรปลูกฝังตั้งแต่วัยระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน นักวิชาการด้านการศึกษาในสหรัฐอเมริกา หลุยส์ เอ็ม โกลเมซ (Louis M. Gomez) ศาสตราจารย์ด้านศาสตร์แห่งการเรียนรู้ (Learning Sciences) แห่งสถาบันสอนนโยบายการศึกษาและสังคม (School of Education and Social Policy) มหาวิทยาลัยนอร์ทเวสเทิร์น (Northwestern University) และผู้ช่วยศาสตราจารย์ คิมเบอร์ลี โกลเมซ (Kimberley Gomez) วิทยาลัยการศึกษา (College of Education) มหาวิทยาลัยอิลลินอยส์ (University of Illinois) ออกมาแสดงความคิดเห็นในนิตยสาร Phi Delta Kappan ฉบับเดือนพฤศจิกายน ค.ศ. 2007 เรื่อง “Reading for Learning: Literacy support for 21st Century Work” ไว้ว่า การขาดทักษะการอ่านของผู้เรียนระดับการศึกษาขั้นพื้นฐานเป็นปัญหาใหญ่ที่มีผลต่อการทำงานในอนาคต

นักวิชาการทั้ง 2 ท่าน กล่าวว่า เศรษฐกิจในศตวรรษที่ 21 ต้องการแรงงานคนที่มีทักษะการคิดเชิงสร้างสรรค์ การคิดเชิงวิเคราะห์ เพื่อให้ทันต่อการเปลี่ยนแปลงของสถานการณ์โลก และในอนาคตอาชีพที่จะเติบโตมากที่สุดคือ อาชีพที่อาศัยความเชี่ยวชาญเฉพาะด้านและอาชีพด้านงานบริการ ทั้ง 2 อาชีพ ต้องอาศัยทักษะการสื่อสารกับกลุ่มคนที่มีความแตกต่าง โดยเครื่องมือสำคัญที่จะทำให้ผู้เรียนมีทักษะดังกล่าวคือ “การอ่านเพื่อการเรียนรู้” เนื่องจากการอ่านต้องอาศัยการวิเคราะห์ สังเคราะห์ ข้อมูล จนสามารถแปลงข้อมูลที่ได้รับและนำไปใช้ประโยชน์

ผู้เรียนที่มีพื้นฐานด้านทักษะการอ่านที่ไม่ดีตั้งแต่ระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน จะมีความยากลำบากในการเรียนระดับการศึกษาที่สูงขึ้นและเมื่อก้าวเข้าสู่โลกการทำงาน ในสหรัฐอเมริกา

การอ่านหนังสือเรียนเป็นการอ่านที่มีวัตถุประสงค์ที่ชัดเจนคือเพื่อให้ได้รับความรู้ ความเข้าใจ และสามารถนำความรู้ที่ได้รับไปใช้ในการสอบเพื่อให้อ่านได้ การอ่านหนังสือเรียนจึงเป็นเรื่องที่นักศึกษาต้องให้ความสนใจ ใส่ใจในหลักการและวิธีการ หากนักศึกษาสามารถนำไปได้อย่างถูกต้องจะส่งผลความสำเร็จทางการเรียนของนักศึกษา

การเตรียมความพร้อมเพื่อการอ่าน

หลายคนอาจมองว่าแค่การอ่านทำไมต้องเตรียมความพร้อมให้ดูยุ่งยากขนาดนั้น นักศึกษาได้ให้ความสำคัญของการเตรียมความพร้อมเพื่อการอ่านมาก เพราะหากไม่พร้อมแม้ว่าจะอ่านจนจบก็จะพบว่า ผู้อ่านจะไม่ได้อะไรจากการอ่านครั้งนั้น

การเตรียมความพร้อมเพื่อการอ่าน ควรเตรียมการดังต่อไปนี้

1. **การจัดสถานที่และสิ่งแวดล้อม** นักศึกษาต้องจัดมุมเรียนสำหรับตัวเองที่บ้าน โดยมุมเรียนนั้นต้องมีโต๊ะ เก้าอี้ โคมไฟสำหรับการอ่านหนังสือ เก้าอี้สำหรับการนั่งอ่านควรเป็นเก้าอี้ที่ นั่งสบาย มีพนักพิงหลัง มีที่เท้าแขน เพราะต้องนั่งอ่านเป็นเวลานาน มุมเรียนนั้นควรอยู่ในบริเวณที่ อากาศถ่ายเทได้สะดวก มีแสงสว่างจากแสงแดดในเวลากลางวันปราศจากจากเสียงดังรบกวน

2. **การจัดท่าในการอ่านหนังสือ** อันดับแรกนักศึกษาต้องนั่งอ่านมากกว่าการนอนอ่าน เพราะการนอนอ่านจะทำให้นักศึกษาหายใจไม่สะดวก การนั่งต้องนั่งตัวตรง หลังตรง มีระยะห่าง จากตาและหนังสือในระยะที่สามารถมองเห็นตัวหนังสือได้อย่างชัดเจน และสามารถพลิก ปรับเปลี่ยนอิริยาบถ ได้ขณะอ่าน

3. **การจัดอุปกรณ์เครื่องเขียนให้พร้อม** นักศึกษาควรมีกระเป๋าดินสอสำหรับการเก็บ อุปกรณ์ เครื่องเขียนที่จำเป็นสำหรับการเรียน ประกอบด้วย ดินสอ ปากกา ไม้บรรทัดขนาด 8 นิ้ว สำหรับขีดเส้นได้ในหนังสือ ขางลบดินสอ น้ำยาลบคำผิด โดยมีจำนวนที่เหมาะสมกับการใช้งานของแต่ละคน ทั้งนี้ นักศึกษาควรมีสมุด กระดาษ สำหรับการบันทึกเนื้อหาสาระสำคัญจากหนังสือ ด้วย

4. **การจัดเวลาที่เหมาะสม** สำหรับนักศึกษาที่เรียนไปด้วย ทำงานไปด้วย เวลาสำหรับการอ่านอาจแตกต่างกันไปตามความพร้อมของแต่ละคน อย่างไรก็ตามการจัดเวลาที่เหมาะสมจะส่งผลต่อสมาธิ คุณภาพในการอ่าน สภาพร่างกาย การเข้าถึงเนื้อหาสาระทางวิชาการ

หลักการอ่านหนังสือวิชาการ

หนังสือวิชาการจะเป็นรากฐานองค์ความรู้ที่สำคัญสำหรับการประกอบอาชีพในอนาคต ดังนั้น นักเรียน นักศึกษา ควรมีทัศนคติที่ดีต่อการอ่านหนังสือวิชาการ การอ่านมากทำให้รู้ลึก รู้กว้าง ซึ่งจะนำไปสู่การคิด การวิเคราะห์ในเชิงลึกได้ หลักการอ่านหนังสือวิชาการที่นักเรียน นักศึกษาควรรู้ ประกอบด้วย

1. **มีวัตถุประสงค์ที่ชัดเจนในการอ่าน** การอ่านหนังสือวิชาการสำหรับนักเรียน นักศึกษา เป็นการอ่านที่มีวัตถุประสงค์ที่ชัดเจน ได้แก่ การอ่านเพื่อให้ได้รับความรู้ ความเข้าใจ และสามารถนำความรู้นั้นไปตอบข้อสอบในห้องสอบให้ได้ เพราะฉะนั้น นักเรียน นักศึกษา ก่อนที่อ่านหนังสือเรียนต้องมีการเตรียมความพร้อมก่อนการอ่านมาเป็นอย่างดี ในขณะที่อ่านหนังสือก็ต้องพยายามรวบรวมสมาธิ ให้มีใจจดจ่ออยู่กับเนื้อหาสาระที่อยู่ตรงหน้า พยายามตีความ แปลความ ทำความเข้าใจ วิเคราะห์เนื้อหาสาระให้นำไปสู่ความสำเร็จในการสอบ

2. **มีความเข้าใจในโครงสร้างของหนังสือและรูปแบบวิธีการเขียน** ลักษณะของโครงสร้างหนังสือแต่ละประเภทมีความแตกต่างกัน ถ้าเป็นหนังสือวิชาการ โดยส่วนใหญ่มักจะเขียนเนื้อหาในลักษณะการบรรยายความหมาย กรอบแนวคิด ทฤษฎี หลักการ กระบวนการ ขั้นตอน วิธีการ ความสำคัญ ประโยชน์ ข้อดี ข้อเสีย คุณสมบัติ ความคิดเห็น ข้อเสนอแนะ ซึ่งอาจนำเสนอในหลายรูปแบบ เช่น การบรรยาย การนำเสนอเนื้อหาสาระเป็นรายชื่อ รูปภาพ ตารางเปรียบเทียบ กราฟ แผนภูมิ ซึ่งต่างมุ่งเน้นความเข้าใจของผู้อ่านเป็นสำคัญ

เอกสารการสอนของ มสธ. จะนำเสนอเนื้อหาใน 2 รูปแบบ ได้แก่

1. **เอกสารการสอนชุดวิชาและแบบฝึกปฏิบัติ** มีขั้นตอนในการอ่านดังต่อไปนี้

- 1.1 ศึกษาแผนการสอนประจำหน่วย
- 1.2 ทำแบบประเมินผลตนเองก่อนเรียน
- 1.3 ศึกษาแนวคิดและวัตถุประสงค์
- 1.4 ศึกษาเนื้อหาสาระตามวัตถุประสงค์
- 1.5 ทำกิจกรรมทำเรื่อง
- 1.6 ศึกษาเพิ่มเติมจาก สื่อเสริม
- 1.7 ทำแบบประเมินตนเองหลังเรียน

2. **ประมวลสาระ และคู่มือการศึกษา** มีขั้นตอนในการอ่านดังต่อไปนี้

- 2.1 ศึกษารายละเอียดชุดวิชาและวิธีการศึกษา
- 2.2 ทำแบบทดสอบ...ก่อนศึกษา

2.3 ศึกษาสาระสำคัญของหน่วยการสอนแต่ละหน่วย (จากคู่มือการศึกษา/จากประมวลสาระ)

2.4 ศึกษาเนื้อหาสาระ แต่ละหน่วย/ตอน

2.5 ทำกิจกรรมภาคปฏิบัติ

2.6 ศึกษาเนื้อหาสาระเพิ่มเติมจากสื่อเสริม

2.7 ทำแบบทดสอบ...หลังศึกษา

เคล็ดลับ : นักศึกษาอาจได้รับเอกสารการสอนทั้ง 2 รูปแบบ ซึ่งมีขั้นตอนที่นักศึกษาที่นักศึกษาต้องปฏิบัติตามลำดับให้ครบถ้วน จึงจะทำให้เข้าถึงเนื้อหาสาระได้ง่ายขึ้น

3. **มีวิธีการอ่านให้ได้เร็วและได้ใจความ** เทคนิคการอ่านเร็วและได้ใจความ จะทำให้นักศึกษามีเวลาสำหรับการทบทวนมากขึ้น ศึกษาจากสื่อเสริมต่าง ๆ ได้มากขึ้น นักการศึกษาได้ศึกษาหาแนวทางการอ่านหนังสือวิชาการไว้มากมายหลายทฤษฎี อย่างไรก็ตามนักเรียน นักศึกษาต้องหาแนวทางการอ่านที่ตนเองถนัดที่สุด ได้ผลมากที่สุด ส่งผลทำให้สอบผ่านได้มากที่สุด ให้เป็นเทคนิคการอ่านเฉพาะตนเอง ฝึกอ่านบ่อย ๆ ให้ได้เวลาที่เร็วมากขึ้นกว่าเดิม จับประเด็นได้เร็วมากขึ้นกว่าเดิม จะทำให้นักศึกษามีเวลาเพิ่มมากขึ้นสำหรับภารกิจอื่นด้วย

เทคนิคการอ่านเร็วและได้ใจความ

เทคนิคการอ่านเร็วและได้ใจความ มีหลายเทคนิค นักเรียน นักศึกษา ควรเลือกเทคนิคให้สอดคล้องกับลักษณะของเนื้อหา และความถนัดของนักศึกษา ในที่นี้จะนำเสนอ เทคนิคการอ่านเร็ว 2 เทคนิค ได้แก่

1. **การอ่านแบบผ่าน ๆ (Skimming)** เป็นการอ่านเพื่อให้ได้สาระสำคัญมากที่สุด ในระยะเวลาที่สั้นที่สุด

เทคนิคการอ่านแบบผ่าน ๆ	วิธีการอ่านแบบผ่าน ๆ
1. อ่านแบบสำรวจ	1.1 อ่านแผนหน่วย และอ่านแผนตอน โดยให้ความสำคัญกับการแบ่งตอน แนวคิด และวัตถุประสงค์
2. ไม่ต้องกังวลกับคำศัพท์บางคำที่ยังไม่เข้าใจความหมาย	2.1 ทำเครื่องหมายในสิ่งที่เรายังไม่เข้าใจ แล้วกลับมาอ่านให้ได้ประเด็นสำคัญในการอ่านครั้งต่อไป 2.2 ควรมีคำศัพท์ใดที่ไม่เข้าใจให้ทำเครื่องหมาย ? ไว้

<p>3. อ่านด้วยความรวดเร็วหาแต่ใจความสำคัญให้เห็นภาพรวมของเนื้อหา</p>	<p>3.1 สรุปได้ให้ว่าแต่ละตอนพูดถึงเรื่องอะไรเป็นประเด็นสำคัญ ถ้าสรุปไม่ได้ให้ย้อนกลับไปอ่านแนวคิด</p> <p>3.2 หาคำสำคัญ (Key Word) : ชื่อคน คำนาม คำศัพท์ที่ไม่คุ้นเคย คำศัพท์ที่มีการอธิบายความหมาย</p> <p>3.3 หาความคิดสำคัญ (Key Ideas) หรือ Main Idea ให้สังเกตประโยคที่อยู่หลังหมายเลขข้อ หรือ การพิมพ์ตัวเน้น ตัวเอน หรือประโยคที่แสดงความคิดเห็นของผู้เขียนมักจะเป็นความคิดสำคัญของเรื่อง</p> <p>3.4 อ่านย่อหน้าสุดท้ายของแต่ละเรื่องเพื่อดูว่าเป็นการสรุปเนื้อหาหรือไม่ ถ้าใช่ก็ถือได้ว่าเป็นใจความสำคัญ</p>
--	---

2. การอ่านแบบค้นหา (Scanning) คือวิธีการอ่านเร็ว เช่นเดียวกับการอ่านแบบ Skimming แต่ต่างกันที่เป็นการอ่านอย่างรวดเร็ว เพื่อหาข้อมูลบางอย่าง หรือต้องการตอบคำถามให้ได้ เช่น หาชื่อคน หาข้อเท็จจริง ต้องการทราบสถานการณ์ ต้องการสรุปภาพรวม เป็นต้น

การอ่านเพื่อค้นหาคำตอบสำหรับการสอนของ มสช. นักศึกษาต้องอ่านเพื่อค้นหาความเข้าใจ อ่านเพื่อตอบคำถาม อ่านเพื่อสรุปประเด็นสาระหลักสำคัญของเรื่อง ซึ่งมีวิธีการอ่านดังต่อไปนี้

เทคนิคการอ่านแบบค้นหา	วิธีการอ่าน
<p>1. อ่านเพื่อค้นหาความเข้าใจ เช่นเพื่อค้นหาความเข้าใจ เพื่อหาคำตอบที่ถูกต้อง อ่านเพื่อสรุปประเด็นสาระสำคัญของเนื้อหา</p>	<p>1.1 หาความหมาย/คำอธิบายและเชื่อมโยงเนื้อหาเข้าด้วยกันได้ สามารถสรุปออกมาเป็นเรื่องราวต่างๆ ได้</p> <p>1.2 หาคำสำคัญ (Key Word) : ชื่อคน คำนาม คำศัพท์ที่ไม่คุ้นเคย คำศัพท์ที่มีการอธิบายความหมาย</p> <p>1.3 หาความคิดสำคัญ (Key Ideas) หรือ Main Idea ให้สังเกตประโยคที่อยู่หลังหมายเลขข้อ หรือ การพิมพ์ตัวเน้น ตัวเอน หรือ ประโยคที่แสดงความคิดเห็นของผู้เขียน มักจะเป็นความคิดสำคัญของเรื่อง</p>

2. ตำราข้อเขียนโดยภาพรวมว่ามีลักษณะการเขียนแบบใด เช่น เขียนแบบบรรยาย มีตาราง แผนภูมิ สถิติ แบบฝึก	2.1 ต้องอ่านจับประเด็นสำคัญได้ 2.2 ต้องอ่านตาราง แผนภูมิ สถิติ แผนผังได้อย่างถูกต้อง
3. อ่านเพื่อตอบคำถาม	3.1 นักศึกษาสามารถทดสอบว่าตนเองอ่านแล้วเข้าใจหรือไม่ ด้วยการตอบคำถามจากวัตถุประสงค์และตอบกิจกรรมท้ายเรื่อง หากนักศึกษาตอบได้อย่างถูกต้อง แสดงว่านักศึกษาอ่านแล้วมีความเข้าใจ
4. อ่านเพื่อสรุปประเด็นสาระสำคัญของเรื่อง	4.1 อ่านย่อหน้าสุดท้ายของแต่ละเรื่องเพื่อดูว่าเป็นการสรุปเนื้อหาหรือไม่ ถ้าใช่ก็ถือได้ว่าเป็นใจความสำคัญ

เคล็ดลับ : เมื่ออ่านจบควรตรวจสอบความเข้าใจจากการอ่าน โดยการอธิบายเนื้อหาสาระนั้นเป็นภาษาตามความเข้าใจของเราได้ นั่นหมายถึง นักศึกษามีความเข้าใจ จึงสามารถอธิบายได้ จะส่งผลให้นักศึกษาสอบผ่านได้คะแนนสูง

เทคนิคการอ่านให้ได้ใจความ

การอ่านจับใจความ เป็นเทคนิคการอ่านพื้นฐานที่สำคัญ สำหรับนักเรียนนักศึกษา ซึ่งต้องฝึกบ่อย ๆ ฝึกซ้ำ ๆ เพื่อก่อให้เกิดความชำนาญในการอ่าน การกวาดสายตามองเนื้อหาสาระจากเอกสารการสอนจำเป็นต้องใช้ความสังเกต และมีสมาธิอย่างสูง ผู้ชำนาญการอ่านจับใจความ กวาดสายตาเพียง 1 รอบ ก็สามารถจับประเด็นสาระสำคัญได้ เอกสารการสอนของ มสธ. มีรูปแบบการนำเสนอที่แตกต่างจากเอกสารทางวิชาการอื่น ๆ อาจารย์ผู้เขียนต้องได้รับการอบรมและทำความเข้าใจกับรูปแบบวิธีการเขียนเอกสารการสอนของ มสธ. ซึ่งต้องใช้เทคนิคการเขียนที่ทำให้ นักศึกษาสามารถศึกษาด้วยตนเองได้ โดยไม่ต้องรับฟังการบรรยายจากอาจารย์ ดังนั้น นักศึกษามสธ. ต้องพยายามสร้างความคุ้นเคย และปฏิบัติตามขั้นตอนการอ่าน ที่ได้กล่าวไปแล้วอย่างเคร่งครัด นักศึกษาจึงจะเข้าถึงสาระสำคัญของเนื้อหาวิชาการได้อย่างถูกต้อง แม่นยำ สามารถทำข้อสอบได้

การอ่านจับใจความ คือการอ่านที่มุ่งค้นหาสาระของเรื่องหรือของหนังสือแต่ละเล่ม นักศึกษาต้องหาใจความสำคัญของเรื่องให้ได้

ใจความสำคัญของเรื่องคือ ข้อความที่มีสาระคลุมข้อความอื่น ๆ ในย่อหน้านั้น หรือเรื่องนั้นทั้งหมด ข้อความอื่น ๆ เป็นเพียงส่วนขยายใจความสำคัญเท่านั้น ข้อความหนึ่งหรือตอนหนึ่งจะมีใจความสำคัญที่สุดเพียงหนึ่งเดียว นอกนั้นเป็นใจความรอง คำว่าใจความสำคัญนั้น ผู้รู้ได้เรียกไว้เป็นหลายอย่าง เช่น ข้อคิดสำคัญของเรื่อง แก่นของเรื่อง หรือความคิดหลัก ใจความสำคัญก็คือ สิ่งที่เป็นสาระที่สำคัญที่สุดของเรื่องนั่นเอง

การอ่านจับใจความ	วิธีการอ่าน
1. จุดที่พบใจความสำคัญ	1.1 ค้นหาประโยคตอนต้นของย่อหน้า 1.2 ค้นหาประโยคตอนท้ายของย่อหน้า 1.3 ค้นหาประโยคตอนกลางย่อหน้า 1.4 ผู้อ่านต้องสรุปประเด็นสำคัญให้ได้
2. ขั้นตอนการอ่านจับใจความ	2.1 อ่านผ่าน ๆ เพื่อให้รู้ชื่อเรื่อง จุดใดเป็นจุดสำคัญของเรื่อง 2.2 อ่านให้ละเอียด ทำความเข้าใจให้ถูกต้อง ชัดเจน 2.3 อ่านซ้ำตอนที่ไม่เข้าใจ ตรวจสอบความเข้าใจบางเรื่องให้ถูกต้อง 2.4 เรียบเรียงใจความสำคัญของเรื่องให้เป็นภาษาของตนเอง

เคล็ดลับ : หากนักศึกษามีทักษะการอ่านจับใจความจะนำไปสู่การจดย่อที่มีคุณภาพ
ซึ่งจะส่งผลต่อการสอบผ่านของนักศึกษา

ตัวอย่างการอ่านจับใจความ

จากทฤษฎีการเปลี่ยนแปลงประชากรในเรื่องที่ 4.2.1 หากเรานำมาประยุกต์ใช้เพื่ออธิบายการเปลี่ยนแปลงประชากรกับสังคมไทย สามารถแบ่งสถานการณ์ทางประชากรออกเป็น 3 ระยะ หรือ 3 ขั้นตอน ดังนี้

1. ขั้นตอนที่หนึ่ง เป็นระยะที่อัตราเกิดและอัตรามตายอยู่ในระดับสูงพอๆ กันเป็นเวลาหลายร้อยปี ย้อนหลังจนถึง พ.ศ. 2490 หลังสิ้นสุดสงครามโลกครั้งที่สอง ดังนั้น อัตราเพิ่มตามธรรมชาติของไทยจึงอยู่ในอัตราน้ำ สาเหตุที่อัตราเกิดสูง เพราะค่านิยมในสังคมไทยนิยมครอบครัวใหญ่ และการคุมกำเนิดยังไม่เป็นที่รู้จักหรือใช้กันแพร่หลาย ส่วนอัตรามตายสูงและสาเหตุหลักของการตายมาจากโรคระบาดหรือโรคติดเชื้อ เพราะการแพทย์และสาธารณสุขของไทยยังไม่ได้พัฒนา เมื่อมีการสำมะโนประชากรครั้งแรกใน พ.ศ. 2453 ประชากรไทยในยุคนั้นมีเพียง 8 ล้านคน และการที่ประชากรมีจำนวนน้อย คงจะเป็นที่วิตกของผู้ใหญ่ในบ้านเมืองในยุคนั้น เช่น สมเด็จพระยาดำรงรา

“สยามประเทศย่อมเป็นประเทศบริบูรณ์ มีพื้นดินอันอุดม.....แต่ที่หย่อนกำลังอยู่ที่ด้วยราษฎรมีน้อย เพราะว่าจะเป็นการฝ่ายทหารก็ดีหรือพลเรือนก็ดี ถ้ามีผู้คนมากกำลังของบ้านเมืองก็ทวีขึ้นมาก การทำไร่นา ค้าขาย อันเป็นเหตุให้เจริญโภคทรัพย์ก็จะบริบูรณ์ยิ่งขึ้น และภาษีอากร การผลประโยชน์ของบ้านเมืองก็จะทวีขึ้นตามกัน”

ปัญหาการเพิ่มของประชากรไทยในระดับต่ำได้เรื้อรังไปจนถึงรัชกาลพระบาทสมเด็จพระมงกุฎเกล้าเจ้าอยู่หัว ดังจะเห็นได้จากรายงานใน พ.ศ. 2457 ของพระยาอำมาตยาธิบดี ผู้รักษาการแทนเสนาบดีกระทรวงมหาดไทย ที่ทำรายงานกราบบังคมทูลเกล้าฯ รัชการที่ 6 ว่า

“ควรจัดการรักษาพยาบาลและป้องกันการเจ็บป่วยของพลเมืองเพื่อให้จำนวนพลเมืองมากขึ้น เพราะราษฎรพลเมืองในสยามมีอยู่น้อยมาก ถึงแม้จะมีพลเมืองขึ้นอีกสัก 10 เท่านี้ ก็ยังจะมีที่ดินทำไร่นาเรียกสวน และการหาเลี้ยงชีพได้เพียงพอกัน”

เมื่อมีการจัดตั้งกรมสาธารณสุขใน พ.ศ. 2461 ก็มีการแต่งคำขวัญชักชวนประชาชนให้มิบุตรมากกว่า “พลเมืองจะคดคั่นคก เพราะทารกสงเคราะห์” มาในช่วง พ.ศ. 2460 – 2480 ในยุคนี้เริ่มมีการกังวลว่าประชากรมีแนวโน้มเพิ่มสูง จึงเริ่มเผยแพร่วิธีการคุมกำเนิด แต่อย่างไรก็ตาม ในช่วง พ.ศ. 2485 – 2487 ซึ่งประเทศกำลังอยู่ในภาวะสงครามโลกครั้งที่สอง รัฐบาลในยุคนี้มีนโยบายให้คนไทยมีบุตรมาก เพื่อความเป็นมหาอำนาจ และมีมาตรการส่งเสริมการสมรส การประกวดการมีบุตรมาก

ที่มา : หน่วยที่ 4 เรื่อง ประชากรศาสตร์และสังคมมนุษย์ ชุดวิชาสังคมมนุษย์ (10131)

ผู้เขียน รองศาสตราจารย์ ดร.วิภาวี พิจิตบันดาล

จากเนื้อหาดังกล่าว ใจความสำคัญจะอยู่ที่บรรทัดที่ 1 – 2 ซึ่งได้แก่ **ขั้นตอนที่ 1** เป็นระยะที่อัตราเกิดและอัตราตายอยู่ในระดับสูงพอๆ กันเป็นเวลาหลายร้อยปี ย้อนหลังจนถึง พ.ศ. 2490 หลังสิ้นสุดสงครามโลกครั้งที่สอง ซึ่งเป็นข้อความที่มีสาระคลุมข้อความอื่น ๆ ในย่อหน้านี้ หลังข้อความนี้เป็นการอธิบาย ขยายความ และยกตัวอย่างทั้งหมด

การอ่านเอกสารการสอน สำหรับการเรียนในระบบการศึกษาทางไกล เป็นทักษะการเรียนรู้ที่นักศึกษาต้องให้ความสำคัญมากที่สุด เพราะเนื่องจากการอ่านเอกสารการสอนด้วยตนเอง จะเป็นกุญแจที่จะไขไปสู่โลกของความรู้อย่างแท้จริง

เอกสารอ้างอิง

วิมล วงศ์สุวรรณ จรรยา ฐนะนิมิต และกนกพร พุกท่าไม้ พัฒนาทักษะชีวิต 1 เมษายน 2548

ยุดา รักไทย และ ณิชพงษ์ เกศมาริช คู่มือคนเรียนเก่ง บริษัทเอ็กซ์เปอร์เน็ท จำกัด

<http://development> Thailand blogspot.com

www.st.ac.th โครงการจัดทำแหล่งเรียนรู้ภาษาไทย โรงเรียนสุราษฎร์ธานี ห้องเรียนสี่ชมพู
คุยกับครูภาทิพ

www.oknation.net

www.kriengsak.com ศาสตราจารย์ ดร.เกรียงศักดิ์ เจริญวงศ์ศักดิ์ ทักษะการอ่านพื้นฐานการเรียนรู้
และการทำงาน